

ISSN 0134-2266

9 770134 226003

Karupoja
talvemuinasjutt

Vanaema
sünnipäev

Konn, kes
tiibu tahtis

Jää ja vesi
teevad pilte

Meejahil

Jätk

2003
Nr3

Talvemuinasjutt

KAUPO MEIEL

olnud ta aga varem ega hiljem näinud," rääkis Karupoeg õhinal. Rebane vaatas ja kuulas karupoega. Rebane oleks nagu meenutanud midagi hästi-hästi ilusat, võib-olla isegi ilusamat kui valge sillerdav aas. Mis Rebasele täpselt meenus, jääb tema teada. Karumõmm aga seletas edasi.

See jutt saab alguse sügisel, sest sügis on enne talve. Kujuta ette, kuidas kuldkollasel metsasügisel kord üks, kord teine leht puu otsast maha pudeneb. Vaata veel natuke metsas ringi ja näed midagi, mis meenutab tumepruuni karvakera.

Sedasama karvakera märkas punane Rebane, kes parajasti metsas oma igapäevast jalutuskäiku tegi. Nagu sa juba ehk aimasid, sai uudishimu vanast kavalast loomast võitu. Rebane jõudis karvakerale lähemale ning avastas, et teda piidleb kaks kavalat nõõpsilma. Seejärel avanes nende silmadega samasse näkku kuuluv suu ja sealt kuuldus kummalist mõminat.

"Ah soo, sa oled siis väike Karumõmm," lausus Rebane muheldes. Vastuseks kuulis ta taas vaid mõmismist.

"Tea, mis sa siin ka teed?" uuris Rebane. Mõmin või urin, või kuidas seda nimetadagi, lõppes. Väike karu kostis: "Tead, varjun! Ja üleüldse, mis see sinu asi on, vana ohmu!"

Rebane heitis pruunile kerale range pilgu.

"Esiteks ei ole ma ohmu, oskan sügisel lehti lugeda. Teiseks, võta arvesse, tuleb endast vanemate loomadega viisakalt kõnelda, muidu hakkab su keel sügelema ning talvisest käpaimemisest ei tule mitte kui midagi välja."

Karumõmmil hakkas piinlik. "Hea küll, ära nüüd pahaseks saa, mul on lihtsalt paha tuju. Läksin oma vanematega riidu. Mamma tahab, et ma kodus istuks, aga mina ei soovi koopa passida."

"Kuidas nii," imestas Rebane, kes polnud kunagi kohanud ühtegi karu, kes vastu talve uniseks ei muutuks ega sooviks koopa varju tõmbuda.

"Ma tahan hoopis vaadata, kuidas kõik valgeks muutub ja siis künkal istudes vaadata, kuidas loojuva päikese kiired lumise ning külma aasa sillerdama panevad."

"Sa räägid tõepoolest ilusast vaatepildist, väike Karumõmm, aga kuidas oskad sa sellest unistada, kui sa pole kunagi talve näinud," uuris Rebane.

"Muidugi ei ole ma seda näinud, aga ometi igatsen selle järele," vastas mõmmik. "Sa, Rebane, kindlasti mäletad mu vanaisa. Tema rääkiski mulle, kuidas ta oli kord hästi ammu samuti väike karulaps olnud ning ühel talvel koopast välja läinud. Ilm oli külm, aga vanaisa ei hoolinud sellest, sest tema silmad polnud kunagi niisugust ilu näinud. Ta oli küll jälginud kirevaid lilli, mis tuules oma õisi liigutavad. Ja kuidas vihma-
ojad mätaste vahel teed otsivad... Vanaisa oli näinud õrnade mustade tiibadega liblikat kooretükil päikest nautimas. Sellist ilu nagu talvel ei

"Kuule, Rebane, ma ei suuda enam millestki muust ilu leida. Varem suutsin, aga nüüd enam mitte, sest ma tean, et on midagi, mis on kõige ilusam maailmas, aga mulle pole seda määratud näha." Karupoeg jäi nukralt vait.

Rebane ärkas mõtetest ja sõnas: "Sa oled veel väike ega tea, et maailmas on palju-palju ilusaid asju, mida ei saagi omavahel võrrelda, sest igaüks on eraldi kaunis. Kuid olgu pealegi, ma näitan sulle seda ilu, mida sa kannatamatult näha soovid. Teeme nii, et sa lähed praegu

Illustreerinud PRIIT REA

kenasti koju ja oled oma vanematele hea laps. Ja kui nemad ütlevad, et tuleb talveunne heita, siis heidad sinagi rahulikult magama nagu kõik korralikud karud. Uinu teadmisesega, et ühel päeval tulen mina ja näitan sulle maailma kõige ilusamat talvepäeva. Aga muidugi ainult sel juhul, kui sa nüüd otse koju lähed ning oma mammaga ära lepid."

"No olgu," venitas Karumõmm, "eks ma siis lähe ja oota." Ning ta hakkas vaikselt lontsides astuma. Rebane vaatas talle veidi aega järele ja jätkas siis oma igapäevast jalutuskäiku.

Saabus talv. Nagu alati, oli see metsarahvale raske aeg. Nad pidid kuidagi süüa otsima ja sooja leidma. See polnud sugugi kerge.

Rebasel oli läinud üsna räbalasti. Hunt leidis vastu jõule tema toiduvaru üles ja pistis nahka. Jahimees oli reinuvaderit jalast haavanud. Rebane nägi väga halb välja. Paistis, et kohe-kohe vajub ta kokku.

Jõudis kätte talve keskpäik, küünlapäev. Ilm oli külm ja selge. Kõik puud olid härmatisest valged. Kõva lumekoorik kriimustas valusasti Rebase haiget käppa. Koopa juurde jõudnud, kus Karumõmmide pere magas talveund, kraapis Rebane sissekäigu eest lund kõrvale ja sosistas: "Väike Karumõmm, ärka üles, see olen mina, Rebane!" Ei läinudki kaua, kui koopast ronis välja silmi hõõruv unine karupoiss. "Tere, Rebane, kas läheme?" küsis ta. "Läheme," vastas Rebane.

Ja nad läksidki, Rebane rahulikult ja ettevaatlikult, väike Karumõmm aga veidi hoolimatult, kõike uudistades. Viimaks jõudsid nad sinna, kuhu Rebane oli soovinud karupoja tuua. Nad ronisid künkale.

"Vaata nüüd, väike Karumõmm," lausus Rebane vaikselt.

Mõmmiku silmad nägid Päikest, mis oli väga madalal ja nii kahvatu, et silmadel polnud valus seda silmitseda. Oma kahvatuses hoolimata suutis Päike aasa sillerdama panna. Selles valguses näis lumeväli nii suur ja ääretu, et karupoiss tundis end hästi pisikese ja nõrga loomakesena.

Tagasi koopa juurde minnes olid mõlemad loomad väga vaiksed. Kui Karumõmm Rebasele hüvastijätuks silma vaatas, küsis reinuvader: "Ütle, palun, mida sa nägid?"

"Ma nägin, kuidas päikesekiir purunes lume peal klirinaga miljoniks killuks..." lausus Karumõmm mõtlikult ning lisas siis kiiresti: "Aga seda nägin ka, et sinuga, Rebane, ei ole kõik korras."

Rebane vaatas talle nukralt naeratades otsa. "Hea küll, mine nüüd magama ja näe maailma kõige ilusamaid unenägusid. Head und, väike Karumõmm!" Karupoiss tegi Rebasele pai ja lausus: "Aitäh sulle, kevadel näeme, eks ole!" "Näeme!" kuulis ta vastuseks ning ronis siis koopauksest sisse.

Rebane kraapis veidi lund koopaavale, et külm karuperet näpistama ei kipuks, ja hakkas vaikselt minema. Rebane teadis, et kevadel ärkav karupoeg näeb väga palju ilusat ja meenutab vahel seda, kuidas talvel purunes päikesekiir lumeväljal vaigse klirinaga miljoniks killuks. Kuid Rebane teadis sedagi, et tema ise ei näe kevadet enam kunagi, sest siis on tema kord magada, ja nii sügavat und, et Karumõmm ei suuda teda kuidagi äratada, et talle maailma kõige ilusamat liblikat näidata.

TIINA TOOTSI

Vastlad

MA TEAN TÄPSELT, MIS ON VASTLAD.
KELGUGA PEAB LIUGU LASKMA.
KELLEL KÕIGE PIKEM LIUG,
SELLEL PIKK SAAB LINAKIUD.

KUID KAS KAPIS SALAJA
SAAB LINA PIKAKS KASVADA?
SÖÖMA PEAB SIIS HERNESUPPI.
LIHA SEES ON MINGI LUU,
MILLEL KOHE AUGUD SEES ON –
SEE ON VASTLAVURRILUU.

EI SELLIST KONTI NÄINUD MA,
SAAN VURRI TEHA NÖÖBIST KA.
KOOLIS PEAME KARNEVALI,
VASTLADISKOT, VASTLATRALLI.
KUKLITEL, MIS KOKK MEIL TOOB
PEAL ON KUHJAS VAHUKOOR.
POLE KONTE, POLE PASTLAID,
MEIL ON LINNALASTE VASTLAD.

Kombelugu

TIINA TOOTSI

KOMBEKAS KOMBEKAS JALUTAS TÄNAVAL
SÄÄRTEL JA VARRUKAL HELKURID SÄRAMAS.
KOMBEKALT SEISATAS KÖNNITEE SERVAS
ENNE, KUI SÖIDUTEE ÜLETAS VENNAS.

TUTIKAS TUTIKAS KAASLASEKS SOBIS –
TUTTMÜTS JUST KAUPLUSEST OSTETUD OLI.
VÄÄRIKALT ÕOTSUTAS TUTIKAS TUTTI,
OLI TAL ILU JA OLI TAL NUTTI.

LABASED LABAKUD PEITSID END TASKUS
KUI KOMBEKAS KOMBEKALT TÄNAVAL ASTUS.
SIIS TUTIMÜTS ALLA KIIGATES NÄGI,
ET LABAKUD TASKUS – OI! MILLINE HÄBI!

EI KOMBEKAS, TUTIKAS PARATA SAANUD,
KA LABAKUIL MIDAGI ÜLE EI JÄÄNUD,
SEST KÕIKI NEID JUHTIS ÜKS LAPS, KES EI TEA,
ET KÄED TASKUS KEEGI KÄIMA EI PEAKS.

TIINA TOOTSI

Kevadeootus

PAKSUDEST RIIETEST TÜDISIN ÄRA.
TALV, KAS SA ÜSKORD EI LÕPEGI ÄRA?
KÜLM NAPSAB NINAST JA VARVASTE OTSAST.
POLE SEL TALVEL EI ÄÄRT EGA OTSA!

KUI LÕPUKS SIISKI SEE KEVAD MEIL ALGAB,
KRÕPSUGA BOTASED PANEN SIIS JALGA.
TUULEJAKK SELGA JA NOKAMÜTS PÄHE –
VAAT, ET VEEL RÕÖMUGA LENDU EI LÄHE!

OH, AGA PRAEGU ON VEEBUEAR. TALI.
TUUL ON NII VINGE JA KÜLM ON VEEL VALI.
KEVAD, ME OOTAME – ET TEAKSID SINA –
BOTASED, TUULEJAKK, NOKATS JA MINA.

Kiri vanaemale

ANDRUS NORAK

ÜHEL PÄEVAL KIRJUTASIN KIRJA
MAALE, OMA VANAEMALE.
TAHTSIN PANNA OMA MÖTTED KIRJA,
MIS MA ÖELDA TAHTSIN TEMALE.

JÄRSKU LINDU NÄGIN AKNA TAGA,
TERI NOKKIS LINNUSÖÖGIMAJAS.
KIRJAS VANAEMAGA NÜÜD JAGAN
LINDU, KEDA ÄRA MA EI AJAND.

JÄRSKU MÖTELDA EI OLNUD VAJA,
MIDA KIRJA SISSE PANNA KIRJA.
LINNUKE, JUST SIND MUL OLI VAJA,
ET MA SAAKSIN LINNUKESE KIRJA.

Päevavaras

ANDRUS NORAK

OLEN NUKKER MÖÖDUND PÄEVA PÄRAST.
ILUS PÄEV, KUID TULI PÄEVARARAS
JA KÕIK SELLEKS PÄEVAKS TEHTUD PLAANID
TEGEMATA ON MUL SIAMAANI.

KES TA SISSE LASI, KUST TA TULI?
MIKS TA VÕTTIS MINU PÄEVA ÄRA?
PÄEVARARAS ON VAST ALLES SULI,
AINA KAHETSEDA JÄÄB SUL PÄRAST.

SELLEKS PÄEVAKS PLAANID TEHTUD SAIME,
AGA LAISKUS KONTIDESSE PUGES.
ÄRA KÜSI, MIS ME TEHTUD SAIME,
LAISKLESIME – ÜLDSEGI EI LUGEND.

ÜTLE MULLE, KAS KÄIB PÄEVARARAS
SINULT KA SU PÄEVI ÄRA VÕTMAS?
ÄRA PÄEVARARAST OOTA ARALT,
TEMAGA SA VÕITLUSESSE TÕTTA.

VÕITLE, HAKKA VASTU, ÜTLE TALLE EI.
PÄEVA SAAD NII VARGALT TAGASI.
AIDATA EI SAA KA POLITSEI
KUI SA OMA PÄEVA MAHA MAGASID.

Õhupall

ANDRUS NORAK

ÕHK ON ÕHUPALLI SEES,
PALLIST HOIAB VÄIKEMEES.
VÄIKEMEHE KÄES ON PALL,
LÕBUS MÄNGIDA ON TAL.

ÕHUPALLI SEES ON ÕHK,
PALLIL JUURES KUMMILÖHN.

VÄIKEMEES TEEB PALLI AUGU.
PALL TEEB TALLE VASTU PAUGU.

Illustreerinud VIIVE NOOR

See oli just täna hommikul, kui pudrulusikas maha kukkus ja riisiterad laiali veeresid. Põrandalaudade vahele ja vaiba sisse. Olivia ema kiljatas ja isa vangutas pead, öeldes: "Laua kohal tuleb süüa, laua kohal!"

Olivial tulid pisarad silma, ta haaras tooli käetugedest kinni ja hakkas end edasi-tagasi kõigutama. See rahustas alati. Äkki Olivia märkas, et ta ei kuule enam, mida ema ja isa pudrust ja lusikast räägivad. Nende näojooned ähmastusid, jäid vaid suured liikuvad suud, armsad ja kodused. Olivia tundis, et kui ta veel paar korda end kõigutab, siis avaneb tema seljal kaks hiigelsuurt ja läbipaistvat tiiba nagu kiilitiivad, ja ta tõuseb lendu. Olivia jättis kiikumise. Köök ja ema-isa hääled tulid tagasi. "Mine pese nüüd oma mahakukkunud lusikas puhtaks!" ütles ema. "Ja siis jälle laua kohal, laua kohal!" korruptas isa. See "laua kohal", "laua kohal" oli Olivia jaoks kui laul, mille tähendus sulas rütmi ja kaotas oma mõtte alati just siis, kui lusikas suule lähenema hakkas.

Olivia pesi lusika, lõpetas kiiresti oma pudru ja jäi ärevusega ootama: millal jälle tiivatunne õlanukkidesse tuleb! Ta istus mänguasjade kasti juurde põrandale ja kõigutas end...Ei midagi. Ta istus diivani peale ja hakkas kiiresti edasi-tagasi kiikuma... Ei midagi. Nii ta õige pea unustaski hommikusöögi ajal kogetu ja tegeles oma lapsemängudega nagu ikka. Nukk magama, nukk üles. Nukk riidesse, nukk riidest lahti. Kaup vagunitesse ja vagunid rongi külge. Kaup vagunitest maha ja vagunid rongi küljest lahti. Sinine ja roheline rõngas, peale punane. Siis jälle ära ja alla sinine. Olivia suu muudkui käis. Juttu tuli ja tuli, aga see oli nii tasane, et ema-isa ei saanud suurt midagi aru. Oli tavaline ilus ja päikeseline laupäev. Päev, mille hommikul Olivia esimest korda tundis – tal on tiivad!

Kell oli juba paar tundi üle keskpäeva ja kätte jõudis päevaune aeg. Olivia oli väsinud küll, jah, läks kenasti voodisse, pani pea padjale ja tundis – vurrrrrrrr! Kõik hakkas kui ringi käima ja äkki! – äkki avanesid tema õlanukkidel läbipaistvad, kui kullapuruga ülepiserdatud õhkõrnad tiivad! Olivia lendas! Ta lendas üle maja, kus oli nende kodu, ta lendas üle tuttava mänguväljaku, spordiplatsi, üle suure teatrimaja, üle pargi, üle tillukese tiigi ja üle kõrge halli maja, kus elasid Marten ja tema ema Kadri. Olivial käis pea mõnusasti ringi, need ringid olid õnneringid. Ümberringi oli palju pilvi, valgeid ja pehmeid. Neis pilvedes, tundus Oliviale, lendas veel keegi. Õige mitu inimest, tundus talle, lendas seal. Ta sirutas oma käed laiali, nii ulatusid need tiibade alt välja, ja kohe puudutaski ta kellegi teise käsi. Oh, need olid armsad, soojad ja tuttavad käed! Olivia ei teadnud, kuhu lend teda ja tema naabreid viib, aga seda teadis ta kindlasti, et see ei jää viimaseks. See lend. Ja ta ärkas röömu täis südamega.

"Ema!" hüüdis Olivia. "Kas sa tead? Ma lendasin, ausõna, lendasin!" "Muidugi tean," vastas ema, ilus ja naeratav.

Olivia

JA TIIVAD

KERTTU SOANS

AIVAR POHLAK

KURG JA KONN

Illustreerinud TIINA REINSALU

Seal, kus suur mets tasapisi hõredaks sooservamännikuks üle minema hakkas, elas konn. Ei olnud ta eriliselt suur või kuidagi ebatavaliselt pisike – oli üsna tavaline konn, nagu neid ikka sellistel sooservadel elab. Eriline oli selle poolest, et ta sõbrustas veidi eemal vana viinaköögi korstna otsas elava kurega. Viinaköögi korsten paistis sooservale ära ja vahel, kui konn juhtus õigel ajal korstna suunas vaatama, nägi ta, kuidas kurg pesalt õhku tõusis ja konna juurde sooservale lendas.

Kurg oli rahulik ja rääkis alati vähe. Konn oli jutukas ning tal oli ikka palju küsimusi. "Miks sa konni ei söö, nagu teised kured teevad?" tavatses ta kurelt küsida. Kurg mõtles alati pikalt, naeratas siis ja vastas: "Ma ei tea isegi, aga miskipärast ei taha."

"Mis tunne on olla kurg?" oli konna teine tavapärase küsimus.

"Päris ilus on kõrgelt maailma vaadata, vaadata metsi, maanteid ja maju," oli kurelt siingi vastus teada.

Vahel noris konn kure kallal, aga kurg jäi ikka rahulikuks. Kui asi väga hulluks läks, lendas viinaköögi korstna otsa ja oli seal.

Mida enam sügise poole aeg läks, seda pahuramaks ja ülbemaks konn muutus. Ühel hommikul, kui pihlakad juba õige punased olid, juhtusid nad jälle sooserval kokku.

"Tead mis," ütles konn ülbelt, "tegelikult on vist ikkagi asjalood niimoodi, et mina olen kurg ja sina oled konn. Sügis tuleb, mina lendan varsti lõunasse, sina, nagu kõik teised konnadki, jääd siia sooservale talveunne."

"Kuidas sina lõunasse lendad?" sattus kurg segadusse. "Minul on ju tiivad ja kõik teised kured parves teavad, et mina lendan nendega koos."

"Mis siis," ei jätnud konn jonn. "Mina lendan sinu asemel ja kogu lugu. Anna aga tiivad siia."

Kurg vajus mõttesse. Ei, see on ikka kindel, et mina olen kurg ja tema on konn, mõtles ta ning tundis, et hakkab konna peale kurjaks saama.

"Tahad ikka ise lõunasse lennata?" päris ta.

"Tahan, muidugi tahan," vastas konn, aga juba tegi kurg nokaga kiire liigutuse ja neelas ta alla.

Õhtul enne äralendu viinaköögi korstna otsas ühel jalal seistes kahetses kurg oma vihahoogu, aga midagi polnud enam parata. Nii jäi kurg kureks ja konn pääses lendama. Ainult sedaviisi see lugu lõppeda saigi.

PALJU VÄIKSEID VIRMALISI

Vanaema Herta on lahtise südame ja helde käega. Aga paljude tal ikka lahtiste uste päevi on, mil võib meeletult küpsetada, lähedastele head-paremat pakkuda? Harva õnnestub lapse-lapsed, veel harvemini nende isad-emad korraga ühte tuppa saada.

Kord aastas on vanaema Hertal tõeline lahtiste uste päev – tema sünnipäeval. Siis saavad toas, kus kullatud raamidena pildid, nikerdatud mööbel, pitslinikud ja hulk lilli, enam-vähem kõik kokku. Mõni koergi tuakse autos kaasa. Mõni neist jääb koju tuppa kinni ja mõnel lapsel on parajasti palavik. Vanaema Herta on seda kuuldes õnnetu. Mõni suur tüdruk on poisiga kinno läinud. See olla eluküsimus – ta lippavat teine kord vanaema juurest läbi.

Muidugi, palavik lihtsalt parastab seda vaest last, muud ei mõista küll öelda. Kinnomineja kohta ei ütle vanaema Herta midagi paha – ta on ka ise noor olnud. Ei ütle sedagi, et armuvalus ja puha.

Siis paneb vanaema Herta tumeda siidkleidi selga (minu ajal kanti pidupäeval siidi) ja roosigi rinda: roos on roos on roos. Sellega on kõik öeldud. Küpsetamislõhnu on niigi igal pool tunda, see jälitab ja kiusab isegi kempsus.

On aeg istuda lauda.

"Kalkunit ma täna teile ei paku nagu vanasti," vabandab vanaema Herta, "ajad on sellised."

Tühja nüüd sellest kalkunist. Vanaema moosid on kindla peale endised. Priima värk, firmamark!

Kui koogid-tordid söödud, morss ja kohv joodud, vanad ülesvõtted üle vaadatud, isadele midagi kangemat kirsside pealt toodud, kui kõik jutud aetud ja väljas hämarub, hakatakse tasapisi esiku riidevarnas kohmitsema. Igaüks leiab üles oma. Musi ja muude heade soovidega pudene-takse nagu herved välja tänavale, kus paistavad juba tähed.

Jälle on vanaema Hertal kibekiire – haige lapse jaoks pakib ta seda ja teist kaasa (ilmselt napoleonikooki, eks ole?), ehkki issi-emme ajavad vastu: "Mis sa nüüd, memm, omale ei jäägi." Ja tuppa kinnimõistetud penile on süldikondidki kilepakki valmis pandud. Justkui poes. "See pole küll peen koeratoit, aga öelge, et vanaemalt..."

Kui vanaema Herta on taas päris üks, piilub naabritädi vargsi nagu lind üle ukse, et pärida: "Kuidas teil siis täna ka oli?" Naabritädil endal ei ole

kahjuks kedagi käimas.

"Astu edasi, mis sa seal passid, Ella," sõnab vanaema Herta lahkelt. "Ah, ei midagi erilist...Ega mul juubel olnud. Nagu ikka – Piret ei söönud lihasalatit, Tommi haukus Karri peale."

"Seda oli kuulda jah," kinnitab naabri-Ella.

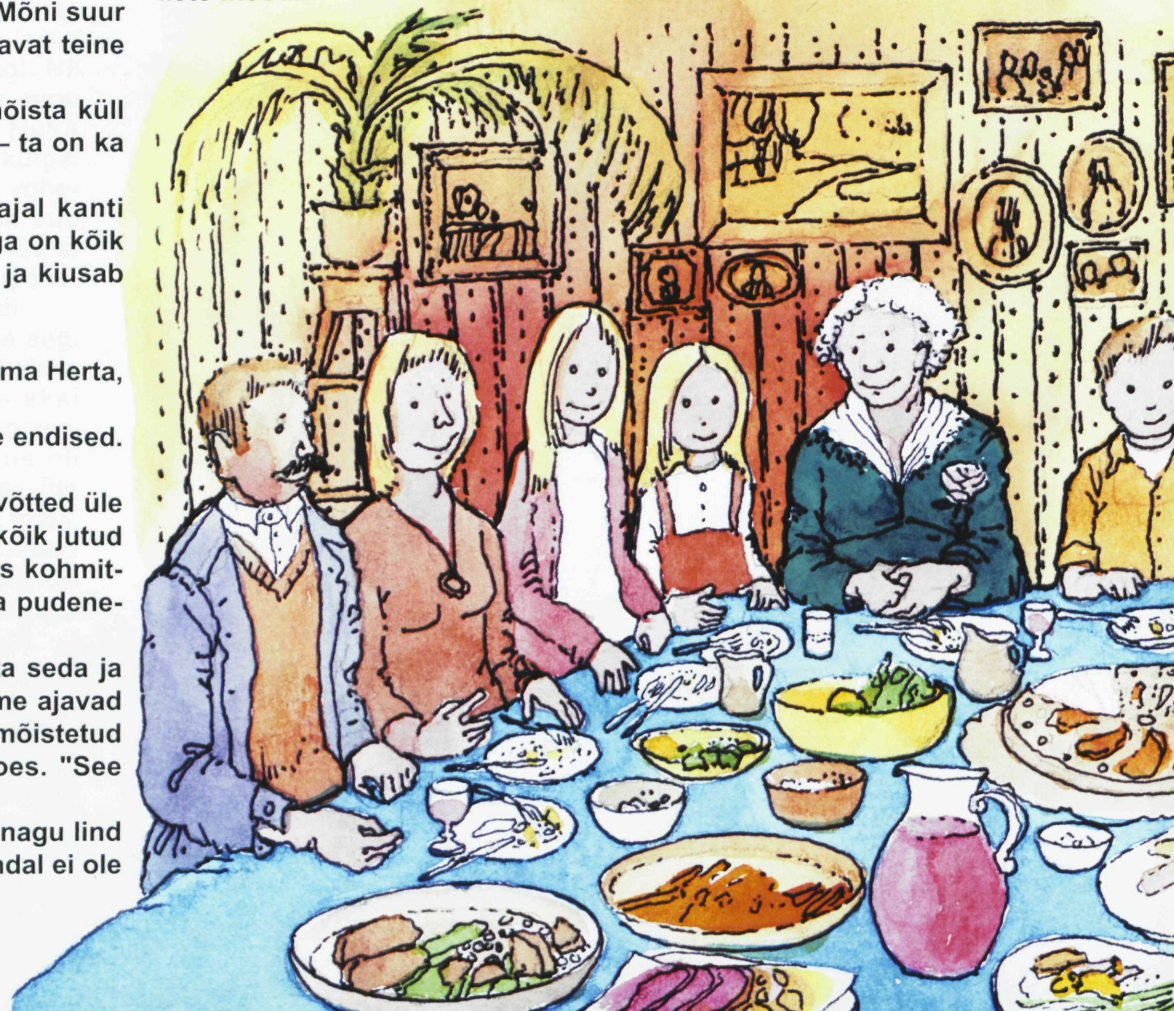
"Aga muidu... korraks palju väikseid virmalisi veiklemas, mis muud," lisab vanaema salapäraselt naeratades. Nihutab siis suure torditüki ja kohvitassi naabritädi ette ning lülitab televiisori sisse.

"Kas siis virmalised ka meile paistavad?" pärib Ella-tädi pisut koht-laselt.

"Muidugi paistavad!" kostab meie vanaema muheldes. "Kord aastas kindlasti, vahel aga sagedamini, vahel lööb isegi ootamatult välk minu tuppa sisse." Küllap mõtleb vanaema Herta seda suurt tüdrukut, kes poisiga kinno läks.

"Noo...?" imestab naabritädi punnis suuga ja pisut ehmunult.

Siis söövad nad torti ja vaatavad värvilist perefilmi, mis ka pisut virmal-iste moodi.

HENNO KÄO

MEEISU

Kui ikka kange meesisu kord juba tuleb, siis ta tuleb. Ja sinna pole midagi parata. Kahel noorel karujuntsul oli igatahes juba mitu päeva kõva meesisu. Kaua sa ikka neid hapusid pohli ja vesiseid mustikaid nätsutad. Vahel tahaks midagi magusat ka! Seda enam, et maasikate aeg on juba möödas.

Selge see, et kui on meesisu, tuleb vaadata, kus kasvab mesipuid. Metsaserval oli inimeste eluase. Ja selle lähedal need mesipuud seisidki. Kenasti reas. Taragi polnud ümber. Muudkui mine ja maiusta. Karujuntsud tammusid põõsa taga ja vedasid ninaga õhku. Õhk oli nii meelõhna täis, et keelele jäi magus maik. Aga sellest oli muidugi vähe.

"Tead, mis," ütles natuke vanem karujuntsu nooremale, "ma käin kõigepealt ära ja uurin asja. Sina ole siin ja valva, et keegi ei tuleks. Ja hoiu mulle põialt!"

Noorem karujuntsu neelas sülg ja noogutas. Mis tal muud üle jäigi. Vanema juntsu sõna tuli kuulata, kui ei tahtnud vägevast kõrvalopsu saada. Kõrvalopsude järele polnud praegu küll mingit isu. Neid oli ta saanud rohkem kui tarvis.

Nüüd ta siis valvaski nagu kästud. Oot-oot, midagi pidi ta vist veel tegema. Õigus jah, põialt hoidma. Aga

kuidas hoida põialt, kui sul pole aimu, mis asi see põial õieti on? Karujuntsu vaatas murelikult ringi ega näinud kuskil midagi, mis oleks pisutki põialt meenutanud. Sarmaldunud kivi pole ju ometi mingi põial. Puravik samuti mitte. Ja vaevast et lehele laskunud liblikalgi oli pöidlaga midagi pistmist. Kivi on ju kivi ja puravik puravik. Liblikast rääkimata.

Asi oli hull. Kui vanem juntsu uurimiskäigult tagasi tuleb ja näeb, et põialt polegi hoitud, on kõrvalops kindel. Võib-olla mitugi. Ja suu võib muidugi meest puhtaks pühkida. Noh, vähemalt seda on lihtne teha. Sest suu pole ju meega määratud olnudki.

Korruga kostis vali sumin ja müdin. Seal tuli vanem karujuntsu hirmsa jooksuga, terve pilv mesilasi kannul.

"Aitab pöidla hoidmisest!" röökis see mööda kimades. "Nüüd on viimane aeg varvast visata!"

See oli ometi üks selge ja õige jutt. Varvastest polnud ka nooremal karujuntsul puudust. Neid võis visata küll.

HIIR
HERBERTI
KIRJAKONTOR

Andra Kütt 13 a

71007 Viljandi, Endla 98

Tere, kõik 13-15 aastased poisid ja tüdrukud, kes te otsite endale lõbusat ja huvitavat kirjasõpra. Mulle meeldib raamatuid lugeda, muusikat kuulata, internetis surfata ja sõpradega SMS-sse vahetada. Olen suur Harry Potteri fänn.

Kui me hobid natukegi kattuvad, kirjuta mulle! Esimese kirjaga võiks pilt ka kaasas olla. Vastan kõigile!

Hei, kõik 7-14 aastased tüdrukud! Kirjutage 11 aastasele plikale posti kaudu. Mulle meeldib korvpall ja lauatennis.

Liina Laanemets, 72231 Järvamaa, Ülejõe 16, Türi vald, Poaka küla, Kirna.

Soovin leida kirjasõpra vanuses 9-11 (kirjutada võivad nii poisid kui tüdrukud). Minu huvialadeks on raamatud, looduse uurimine ja kleepsude kogumine.

Olari Ristikivi, 90201 Läänemaa, Kirbla s. jsk. Kirbla 7-15.

Soovin leida kirjasõpradeks 10-12 a poisse ja tüdrukuid. Minu hobid on kleepsude kogumine, lugemine ja ujumine. Mu lemmiklaulja on Britney Spears.

Merilin Miller 10 a

86802 Pärnumaa, Tori vald, Keskuse 2-11, Jõesuu küla. Sooviksin ka pilti.

Olen 10 aastane.

Minu nimi on **Klaudi-Anna-Maria Kuznetsova**. Ma oskan eesti, vene, inglise ja prantsuse keelt, õpin Rahumäe Põhikooli IVa klassis. Soovin leida kirjasõpra. Mulle võiksid kirjutada nii poisid kui tüdrukud.

Oleks hea, kui lisad ka foto.

Minu lemmiktegevusteks on TV vaatamine, lugemine, korvpallimäng. Mu lemmikloomadeks on koer (Martin), kass ja hobune.

Address: 11215 Tallinn, Mahla 76-27

Illustreerinud JARONA ILO

JÄÄPILVID

Kevadine varahommik. Öine külm on teinud suurveeloidudele uut jääd. Kui tähelepanelikult vaadata, näeb seal palju põnevaid pilte. Suurvee servas, vaid mõne sentimeetri sügavuse vee peal olev jää on see kõige huvitavam koht piltide vaatamiseks, sest siin liigub jää all koos veega ka õhk. Liikuv vesi koos õhuga joonistavad aga aina uusi ja uusi pilte. Oskate vaid vaadata, oskate vaid näha!

Ülal on üks lõbus sauruselaps, kes justkui tahaks kohe tiivad avada ja lendu tõusta. Aga kui seda pilti pöörata, on neid elukaid juba kaks või kolm. Teisel pildil igavleb delfiin ja üks väga, väga suur kala ujub temast mööda.

Kevadine pildigalerii on avatud kõigile. Muusikat teevad muusträstad. Olete kõik oodatud.

LAMBAPEO LAMBALAULUD

"Oleme terve nädala meisterdanud, kleepinud ja joonistanud lambaid. Seda on teinud kõik algklasside õpilased," sai TÄHEKE Viljandi Valuoja Põhikoolist kirja. Miks, küsime meie. Eks sa näe, selles koolis valmistuti algklasside peoks, kus igal lapsel pidi pileti asemel olema ette näidata midagi lambaga seotud. Miks just lambaga? Eks seepärast, et käesolev aasta on lamba-aasta!

Käesolev valik on IV a klassi lastelt.

TORE LOOM

L ammas on üks tore loom, temast kohe laulu loon. Lammas paksu villa kannab, selle sulle lõngaks annab.

Vahva loom on lambatall, tal on kepsud jalad all. Uteks hüüab lamba ema, väga hoolitsev on tema.

Aga lamba isa – jää, tal on päris jäme hääl.

Kui koolilapsel koolipäev on oinal oma Mihklipäev.

Kui õhtul lähed magama ja kuidagi sa und ei saa, siis lambaid võid sa lugeda, kuni neid sa sada saad.

Reigo Mänd

MERILIN METSATSIRK

LAMBAVILL

L ambavill on krussis, ta mõistus on ka tuksis. Lambal tugev säär, tugev tal ka hääl.

Lambavill on suur, haigel lambal on kuur. Karjanaine teeb lambale head, et ta paitab tema pead.

Lambakoer juhib lambaid, lambalõngast saame kangaid. Lambavill on eriline, karjanaine on karjaline.

Armin Raja, Hannes Koik

KERLI SALLASTE

LAMMAS LISLE

Ü kskord läks lammas Lisle heinamaale. Ta nägi seal

karu. Karu sõi rohtu. Lisle läks tagasi tallu. Ta tahtis kutsuda peremeest. Aga peremees ei saanud aru, mida Lisle tahtis talle öelda. Lisle märgis igat moodi. Pärastpoole läks peremees välja ja kuulis, kuidas karu mõirgas. Peremees Tommi läks tupp ja võttis jahipüssi. Kui ta heinamaale jõudis, oli karu juba kadunud. Peremees läks karu otsima. Ta otsis karu mitu tundi, enne kui leidis. Peremees hirmutas karu. Nüüd ei tule karu enam kunagi tagasi. Lammas Lisle saab rahulikult heinamaal olla ja rohtu süüa.

Ergo Pöder

LAMMAS

M ul on kodus karvapallike, ta on väga kallike. Ta on meie väike lammas, minul valutab nüüd hammas.

Lammas on meil särtsu täis, mängus pikali siis käis. Väga palju ta meil sööb, iga päev ja igal ööl.

Trenni teeb ta iga päev, seda uneski ta näeb. Väsinud on õhtul ta, aga mina musi temalt saan.

Kerli Sallaste

LOLLID LAMBAD

L oll lammas Lisse lippas lagendikule libedal laupäeval.

Lisse libastus lumme. Lammas lebas libedal lumel. Lammas Lonni lausus: "Loll lammas Lisse langes libeda lõksu!" Lonni lalises lõkerdades Lisse libastusest lehm Loorale. Looa lõkerdas lambaga loll Lisse libastusest. Lõkerdades langesid loomad lehmakoogi lõksu. Lammas Lonni, lehm Looa lehkasid lehmakoogi lõhnast. Lisse läks loomadele lähedale, lausudes: "Loll lammas, loll lehm lehkavad lehmakoogi lõhnast lehmakoogi lõksus."

Eleriin Mänd, Gerda Sankovski, Maria-Ann Klandorf

TRIIN PALMISTE

LINNUD EESTI POSTMARKIDEL

Juba kolmandat aastat kuulutab Eesti Ornitoloogiaühing välja aasta linnu (ornitoloogia on linnuteadus) ja Eesti Post teeb sellest linnust postmargi. Aastal 2001 oli aasta lind kiivitaja, 2002 – varblane ja sel aastal harakas. 1995.a. lasti müüki postmargid merikotkaga, hallhanega ja valgepösk-laglega. 2001.aastal, kui möödus 10 aastat Eesti taasiseseisvumisest, trükiti postmargile ka meie rahvuslind suit-supääsuke. Seda lindu tunnevad vist kõik lapsed ja kindlasti on kuulnud tema rõõmsat vidistamist.

Aasta lind 2001 KIIVITAJA

Sel linnul on rind, kõhualune ja pea küljed valged. Peas ilutseb tore suletutt. Kiivitaja armastab pesitseda põldudel ja heinamaadel. Sealt siis kostuvadki tema kõlavad hüüded kii-vit, kii-vit, mida saadab omapärane tiivavuhin. Kiivitaja on ka hea jooksa. Jookseb, järsku peatub, vaatab ringi ja jälle jookseb edasi. Tema põhitoiduks on putukad, vihmaussid ja mardikad. Talveks lendab kiivitaja meilt ära.

Aasta lind 2002 VARBLANE

Varblane on meil kõikjal elutsev paigalind. Aga kas me teeme vahet kodu- ja põldvarblasel? Postmargil on nad mõlemad. Uuri nüüd marki ja leia erinevused kahel varblasel. Milliseid erinevusi leidsid? Põldvarblane on oma kodusest sugulasest väiksem, kuid sihvakam. Tal on pruun lagipea ja valgel põsel must laik. Koduvarblane sööb põhiliselt taimset toitu, põldvarblane aga rohkem putukaid.

Aasta lind 2003 HARAKAS

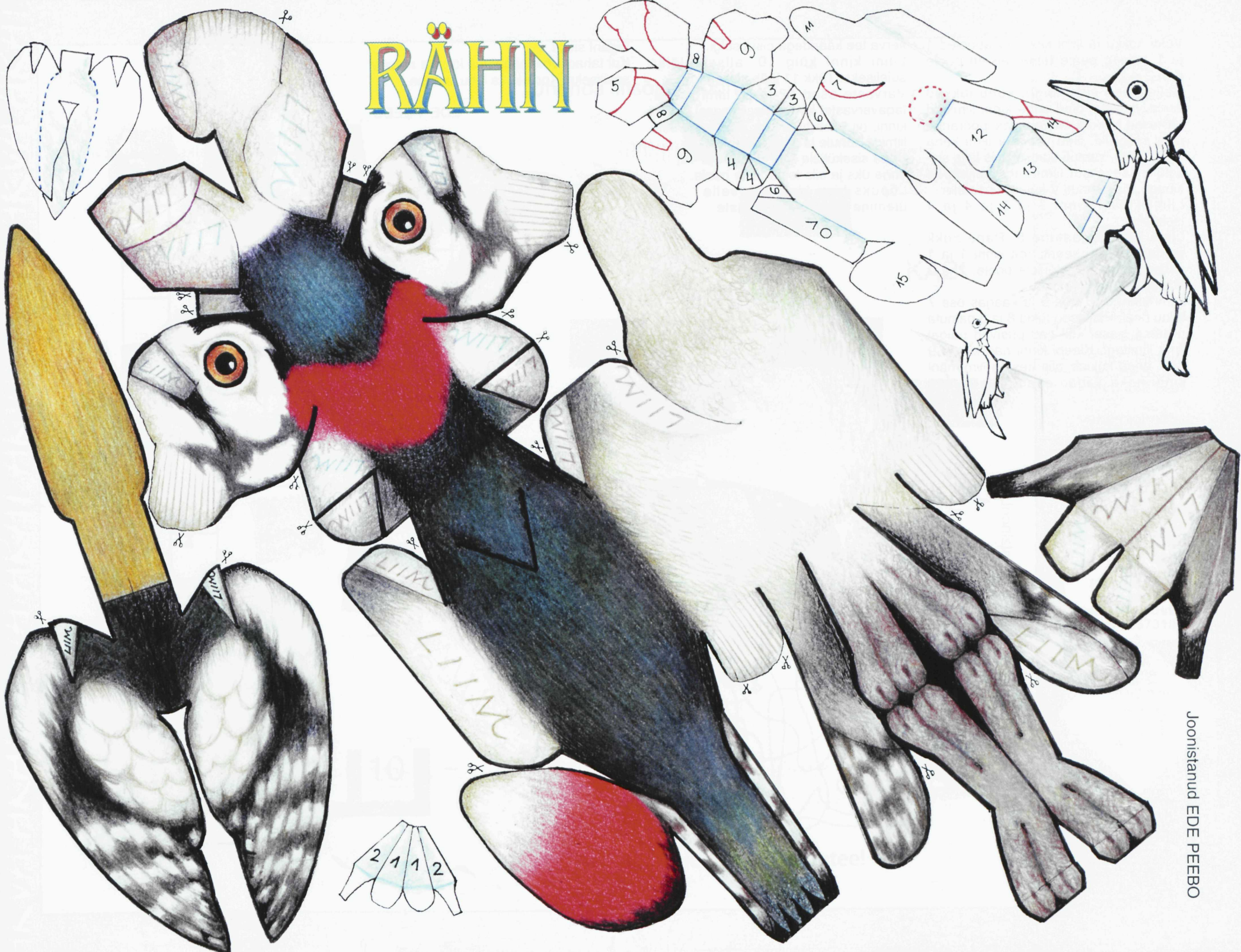
Harakale on iseloomulik must-valge sulestik ja pikk saba, mis lennu ajal meenutab lehvikut. Lendab ta madalalt ja tiivalöögid on sagedad. Lendab, laskub aias puule, vaatleb teraselt ümbrust ja kädistab. Harakas on kõigesööja. Talle meeldivad putukad, põrnikad, teravili, linnunad. Rahvas kutsubki teda munavargaks. Linnuteadlased teavad, et üksikud linnud armastavad tõesti teiste lindude pesades käia. Joovad munad tühjaks ja kui seal on pojad, siis söövad need ära. Kui looduses valitseb tasakaal, siis harakas suurt kahju ei tee.

Esimese päeva ümbrikul on harakal nokas kuldne kaelaehe. Läikivaid asju armastab ta ka korjata ja oma pessa või pesa lähedusse ära peita. Ulakusele vaatamata ilus, uhke, uudishimulik ja edev harakas paljudele meeldib. Kleepekate kogujaid on laste hulgas rohkesti, margikogujaid hoopis vähem. Ometi on ju markide kogumine huvitavam. Lindude ja loomade marke kogudes õpid neid linde või loomi kindlasti ka paremini tundma. Sageli otsime sõbrale küllaminekuks kingitust. Kingituseks sobivad hästi margid ja margialbum, sest marke on kõige kindlam hoida albumis. Siis need säilivad korralikult ja neid on hea ka sõpradele näidata.

ELJU SILD

RÄHN

Voldi kokku ja liimi kinni nokapooled 1 ja 1, nende peale teine teisele poole liimi 2 ja 2.

Seljale tee sisselõige, kuhu lükkad tiivad, millel oled enne kinni liiminud väikesed sisselõiked ja tagasi pööranud pika seljatüki. See viimane liimi keha külge kinni, samuti ülaosa, mis läks sisselõikesse. Pisut liimi pane seljale ka tiibade alla, samuti V-kujulise osa alla. Liimi kuklal kinni 3 ja 3 ja 4 ja 4 isekeskis.

Liimi kinni lõuaalune 5. Pane nokk paigale ja liimi seestpoolt kinni 1 ja 1 vabad otsad teine teisele poole. 2 ja 2 jäävad esialgu vabaks.

Liimi kinni õlad 6 ja 6 ja kaarjas osa 7 kõhu peal. Väikesed tükid 8 ja 8 painuta niisama sisse, küll nad püsivad paigal ilma liimitagi. Kleebi kinni näo küljed 9 ja 9, enne kuklalt, siis eest ja liimi näol kinni noka vabad osad 2 ja 2. Näo

serva tee kääridega pisut sulgi.

Liimi kinni külg 10, allserv lõika suleliseks. Tükk 11 jääb sissepoole.

Varvaste osad 12 ja 13 liimi kokku, tagavarvastel keera otsad tagasi ja liimi kinni, nii tuleb tugevam. Varbad kinnita liimiga kõhule ja painuta konksu.

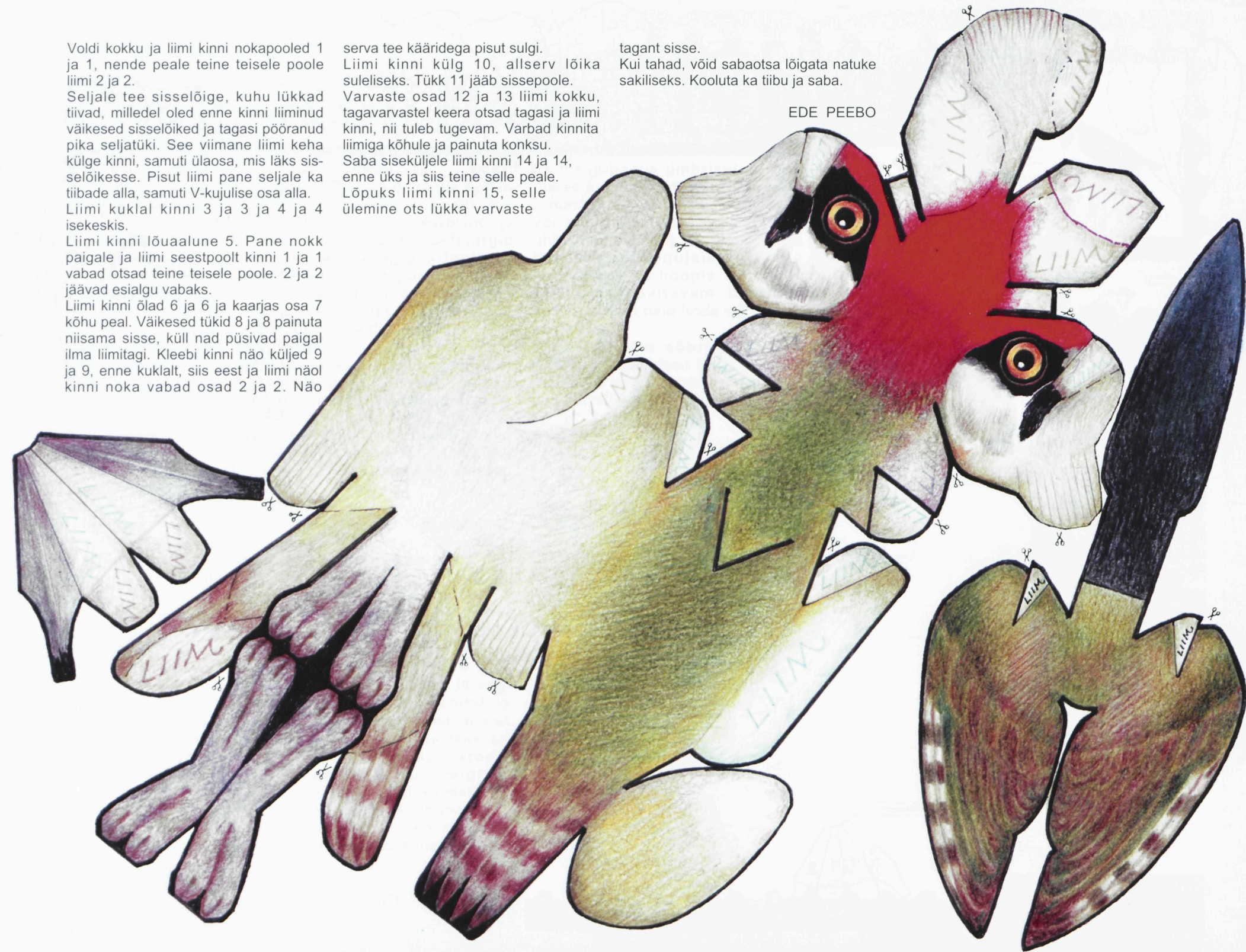
Saba siseküljele liimi kinni 14 ja 14, enne üks ja siis teine selle peale.

Lõpuks liimi kinni 15, selle ülemine ots lükka varvaste

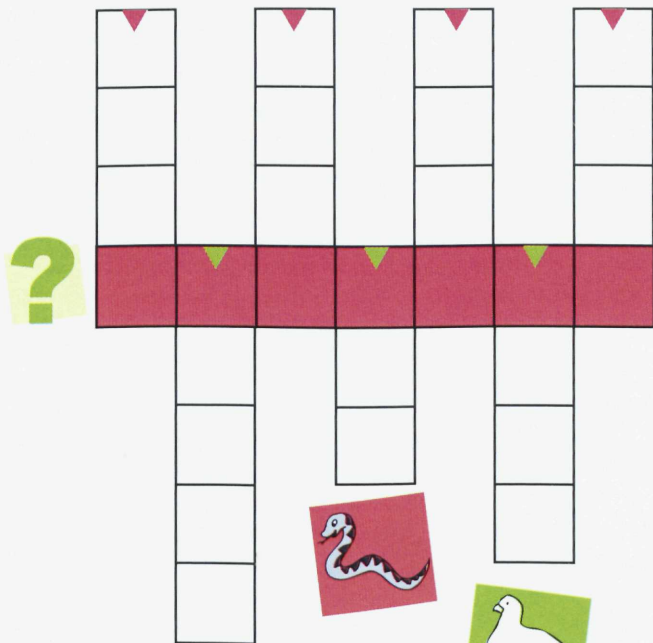
tagant sisse.

Kui tahad, võid sabaotsa lõigata natuke sakiliseks. Kooluta ka tiibu ja saba.

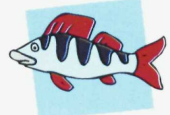
EDE PEEBO

Ühenda liitsõnad joonega!

?

Lahenda ristsõna!

Leia puuduv arv!

PUNN

POTT

HAMBA

SAAPA

SÄÄR

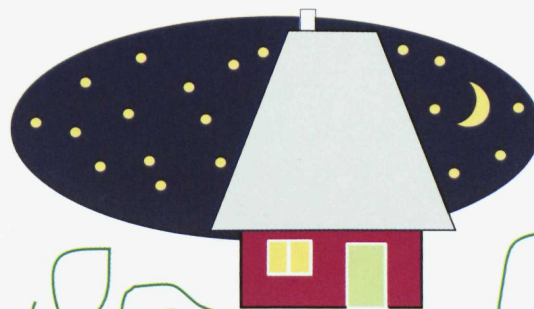
KABI

VARSA

MEE

HARI

JONNI

Aita leida Siimul kodutee!

Joonistanud EPP MARGUSTE

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE
Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse address:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Tähekest saab
tellida
faks: 6616 089
e-mail
tell @tallpost.ee
tel 6257319

Trükk
AS Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
REET
REA

Kunstnik Karla

TERE!

Meie tänaseks modelliks on minu armas sõber koer KAUPU. Sina tead kindlasti modelle moekunstist (Carmen Kass !), kes peavad tingimata oskama kenasti liikuda.

Joonistajate ja maalijate modell on aga tegelane, kes on nõus kunstnikule poseerima, see tähendab liikumatult paigal püüdes laskma endast portree teha.

KAUPU on hea modell, ta on üsna vana ning armastab liikumatult mõtiskleda. Nii saan teda rahulikult vaadelda, et portree võimalikult sarnane tuleks. KAUPU pani selga oma lemmikvesti, võttis toeks kätte jalutuskepi ja alustasime.

Sõbra toredat kollakaspruuni kasukat ja juba halle vuntse on parim joonistada värvipliiatsitega, need on hundiloo grafiitpliiatsite nooremad sugulased. Ka neid kasutatakse sama moodi – õrnalt ja tundlikult. Kahjuks ei kirjutata värvipliiatsitele tugevus- või pehmusmärke peale, nii pead sobivad pliiatsid katsetades leidma, neid on väga erinevaid. Kindlasti pea meeles, et värvipliiatsijoont ei saa kustutuskummiga kustutada.

Alati ei pea värvipliiatsitega joonistades pinda ühtlaselt värviliseks "nühkima", kasuta erinevaid jooni, täppe, ringikesi ja muud, mis aga pähe tuleb, nii on tulemus omanäolisem ja huvitavam.

Valmistöö pane jälle mappi varjule.

Lõpuks räägin sulle toreda nipi värviliste rahade tegemiseks. Võta õhemat paberit (näiteks vihiku- või kirjapaber), pane selle alla metallraha ja hõõru paberi pealt õrnalt pliiatsisõe küljega, kuni "pilt on ilmunud". Nüüd löika raha kääridega välja.

Tarvita erinevaid pliiatseid ja erinevaid münte, nii saad poemänguks meisterdada sulle vajaliku hulga värvilist raha.

Joonistanud ja kirjutanud
PIRET MILDEBERG